

Ko se nenadoma znajdeš v temi ...

Nina Ozimic

Najverjetneje se vsakemu ob novici, da je zbolel za rakom, zdi, kot bi ga nekdo s kijem po glavi. Pojavi se tema, pade zastor. Čez čas se ob začetem zdravljenju, pogovorih z zdravniki in pomoči svojcev ta zastor začne počasi dvigati, namesto trde teme se pojavi mrak, ki se morda celo prevesi v jutranjo zarjo ali pa pade nazaj na trda tla in se nikoli več ne dvigne. Ostane samo še ena sijoča zvezda na temnem nebu.

Med študijem na medicinski fakulteti se študentje z rakavimi bolniki srečamo včasih že ob začetku predmeta klinična propedeutika, včasih pa pri vajah iz onkologije. Nekateri imajo lastne izkušnje ali pa imajo izkušnje z rakom njihovi bližnji. Ne glede na to za vse ostaja problem komunikacija z bolnikom oziroma sporočanje slabe novice. Tega vprašanja, ki številnim mladim in tudi starejšim zdravnikom povzroča težave, smo se dotaknili le v sklopu onkologije na seminarju o komunikaciji z onkološkim bolnikom, vendar je bil silno slabo obiskan. Zato se ne čudim, da so bolniki, ne samo onkološki, dostikrat razočarani nad zdravniki, ki imamo »silno« veliko znanja, nimamo pa občutka, kako ravnati s pacientom, sploh s tistim, ki se je znašel v temi. Pogosto se zgodi, da ga še naprej puščamo v temi, da jo še zastremo z meglo in mrazom. Pa ni treba, da gre vedno za onkologijo, dogaja se tudi na drugih področjih. Dostikrat se mi je na praktičnem delu izpita, kjer je treba bolnika res po šolsko pregledati od las na glavi do nohtov na nogi, zgodilo, da so me bolniki vsi prestrašeni spraševali, kaj jim je, kaj se sploh dogaja z njimi, povedali so, da že tri tedne ležijo v bolnišnici, pa jim še nihče ni povedal nič konkretnega, da bele halje vsak dan prihitijo mimo kot duhovi, naročijo neke stvari v njim nerazumljivem jeziku in odhitijo dalje. Kaj hitro se živimo v svoje bele halje, sivi hodniki in polne čakalnice nam postanejo domači, vajeni

smo medicinskega jezika kot kmet svojega polja, vendar prehitro pozabimo, kako nas je stiskalo, ko smo sami prvič stopili v bolnišnico; množice ljudi na hodniku in vonj po razkužilu sta nam pospešila pulz. Vsake toliko bi se bilo treba zamisliti: kako bi bilo na drugi strani bele halje, kako bi se mi počutili v takih situacijah in kakšnega odziva, kakšnega sonca oz. svetlobe bi si želeli mi?

Pretresla me je zgodba mlade mamice, ki je zbolela za levkemijo. Kar nekaj dni je ležala na oddelku, skušala prebrati sporočila z zaskrbljenih obrazov zdravnikov na viziti in s pomilovalnih pogledov medicinskih sester. Na vsak način je želela pregnati negotovost, prepoznati svojega sovražnika, izvedeti, kako dolgo bo še v bolnici ... in je bila potem »Bogu hvaležna« za »tistega svojega specializanta«, kot ga je imenovala. Med vizito ji je obljubil, da se vrne. Edini si je vzel čas in prišel do nje, ji v njej jasnem jeziku prevedel vsebino na viziti povedanega in pojasnil nadaljnji načrt njenega zdravljenja. Novice niso bile dobre, a »končno sem vsaj izvedela, pri čem sem, proti čemu se borim«. Povedala mi je, da sploh ne ve, kako bi bilo, če ne bi bilo njega ...

Ne pozabimo, da smo zdravniki zaradi bolnikov – in ne obratno. Morda ne bi bilo slabo, če bi se med študijem kaj več govorilo o odnosu do bolnika, o komunikaciji z njim, pa naj gre za onkologijo ali pa le za svetovanje o zdravem življenju. Z dobro komunikacijo smo luči, ki tistim v temi kažejo pot, in z znanjem in zdravljenjem lahko pripeljemo do jutranje zarje. Prijazna beseda in iskren pogled v oči sta včasih čudežni zdravili.

